

Glapp mellan styrdokument och demokratiundervisning i Sydafrika

I en avhandling som läggs fram vid Göteborgs universitet visas med exemplet Sydafrika hur undervisning och utbildning i demokratirelaterade ämnen fungerar. Resultaten visar att styrdokumentens goda demokratiintentioner inte alltid fungerar i praktiken.

– Den sydafrikanska läroplanen har ett demokratiskt ideal, men lärarnas kvalifikationer varierar och deras förståelse för hur undervisningen bör genomföras är olika, säger avhandlingens författare Getahun Abraham.

Förändringar tar tid. Merparten av de sydafrikanska lärarna fick sin egen utbildning under apartheidtiden med både hierarkisk samhällssyn och auktoritär utbildningssyn. Det är stor skillnad mot vad styrdokumentet idag säger vad det gäller målinriktad, elevcentrerad och processinriktad undervisning och bedömning.

– Det ställer krav på fortbildning inom de nya kunskapsområdena, något lärarna anser sig ha fått i för liten omfattning, säger Getahun Abraham.

Skolämnet ”Life Orientation” ges sedan 1998 i hela den sydafrikanska grundskolan. I avhandlingen har Getahun Abraham undersökt hur ett av ämnets fyra mål, social utveckling, behandlar temana ”ledarskapskvalitet” och ”att rösta”.

Avhandlingens empiriska del är grundad på klassrumsobservationer i sydafrikanska skolor och på lärarintervjuer. Även styrdokument, lärarhandledningar och undervisningsmaterial har analyserats.

Studien visar på skillnaderna mellan styrdokument och skolrumsvardag. Endast undantagsvis lät till exempel lärare sina elever själva välja sina kandidater inför valet till klassledare. Inga diskussioner kring olika uppfattningar förekom under lektionerna och eleverna uppmuntrades inte att dela upp sig i grupper inför valet. I undervisningen och under valprocessen upptogs större delen av tiden av lärarna.

– Ska elevernas lärande inom ”Life Orientation” underlättas är det viktigt att lärarna inte så starkt betonar sin egen ledarroll. Skolan måste själv vara en mer demokratisk arbetsmiljö om barnen ska fostras till demokratiska medborgare, säger Getahun Abraham.

”Demokrati måste födas på nytt i varje generation, och utbildning är dess barnmorska”. Det uttryckte John Dewey, amerikansk filosof, psykolog och pedagog för drygt hundra år sedan.

– Precis som för John Dewey är min övertygelse att utbildning spelar stor roll i arbetet med att uppmuntra byggandet av demokrati och i att förebygga konflikter. Afrika har många exempel på länder kända för att inte respektera grundläggande mänskliga rättigheter. Jag har undersökt ett afrikanskt exempel där man medvetet försöker arbeta med demokratifrågor redan tidigt i skolorna, säger Getahun Abraham, själv född och uppvuxen i Etiopien.

[Läs avhandling i fulltext >>](#)

[Följ disputationen via webben direkt, med start 15 dec kl 13.15, på följande länk >>](#)

Getahun Yacob Abraham lägger fram avhandlingen ”*Education for Democracy? Life Orientation: Lessons on Leadership Qualities and Voting in South African Comprehensive Schools*” vid institutionen för pedagogik och specialpedagogik onsdag den 15 december, kl 13.15.

Plats: Kjell Härnqvistsalen, Pedagogen hus A, källarplan, Västra Hamngatan 25, Göteborg.

För mer information, kontakta Getahun Yacob Abraham:
Epost: getahun.abraham@ped.gu.se, tel: 031-786 2491, 0737-016802